Stadskerk Nijmegen (OCP),3 december 2023, 1e zondag van de Advent;
voorganger: pastor Trees Versteegen (r.-k.)

[1e lezing: Jesaja, 63, 19b - 64,8] (Nieuwe Bijbelvertaling)
19 b Scheurde u maar de hemel open om af te dalen!
De bergen zouden voor u beven.
1 Zoals vuur dorre twijgen in vlam zet,
zoals vuur water doet koken,
zo zou u uw vijanden uw naam laten kennen
en alle volken voor u laten beven,
2 omdat u de geduchte daden doet
waarop wij niet durven hopen.
Als u toch zou afdalen!
De bergen zouden voor u beven.
3 Nog nooit is zoiets gehoord,
niet eerder zoiets vernomen.
Geen oog zag ooit een god buiten u,
die opkomt voor wie op hem wacht.
4 U komt ieder tegemoet
die van harte rechtvaardig handelt,
die uw weg gaat, met u voor ogen.
Maar nu bent u in toorn ontstoken,
omdat wij gezondigd hebben.
Hadden we maar de oude weg gevolgd,
dan zouden we worden gered.
5 Wij allen zijn onrein geworden,
onze gerechtigheid is als het kleed
van een menstruerende vrouw.
Wij allen zijn als verwelkte bladeren,
verwaaid op de wind van ons wangedrag.
6 Er is niemand die uw naam aanroept,
die zich ertoe zet uw hand te grijpen.
U hebt uw gelaat voor ons verborgen,
u hebt ons moedeloos gemaakt
en ons overgeleverd aan ons eigen wangedrag.
7 Toch, HEER, bent u onze vader,
wij zijn de klei, door u gevormd,
wij zijn het werk van uw handen.
8 Laat uw grote toorn toch varen, HEER,
houd onze schuld niet steeds in gedachten,
maar zie ons aan: wij zijn toch uw volk?

[2e lezing: Filippenzen 1,1-11] (Nieuwe Bijbelvertaling)
1 Van Paulus en Timoteüs, dienaren van Christus Jezus. Aan alle heiligen in Filippi die één zijn in Christus Jezus, en aan hun opzieners en dienaren. 2 Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus.
3 Ik dank mijn God altijd wanneer ik aan u denk, 4 telkens wanneer ik voor u allen bid. Dat doe ik vol vreugde, 5 omdat u vanaf de eerste dag tot nu toe hebt bijgedragen aan de verspreiding van het evangelie. 6 Ik ben ervan overtuigd dat hij die dit goede werk bij u begonnen is, het ook zal voltooien op de dag van Christus Jezus.
7 Het spreekt vanzelf dat ik zo over u denk, want u allen ligt me na aan het hart. U hebt immers allen deel aan de genade die mij geschonken is, of ik nu gevangenzit of de waarheid van het evangelie verdedig. 8 God kan getuigen dat ik naar u allen verlang met de genegenheid van Christus Jezus. 9 En ik bid dat uw liefde blijft groeien door inzicht en fijnzinnigheid, 10 zodat u kunt onderscheiden waar het op aankomt. Dan zult u op de dag van Christus zuiver en onberispelijk zijn, 11 vol van de vruchten van de gerechtigheid, die u dankt aan Jezus Christus, tot lof en eer van God.

[Evangelie: Marcus 13,33-37] (Nieuwe Bijbelvertaling)
33 Pas op, wees waakzaam, want jullie weten niet wanneer die tijd zal komen. 34 Het is als met een man die op reis ging: hij verliet zijn huis en droeg het beheer over aan zijn dienaren, die elk een eigen taak kregen, en de deurwachter gaf hij opdracht om de wacht te houden. 35 Wees dus waakzaam, want jullie weten niet wanneer de heer des huizes komt, ’s avonds, of midden in de nacht, of bij het eerste hanengekraai, of ’s morgens vroeg. 36 Laat hij jullie niet slapend aantreffen wanneer hij plotseling komt. 37 Wat ik tegen jullie zeg, zeg ik tegen iedereen: wees waakzaam!’

[overweging:]
"Wees op je hoede, wees waakzaam". Pas op, wees waakzaam. Jezus zet zijn leerlingen op scherp, als zij hem vragen hoe het koninkrijk in vervulling kan gaan. De lezingen van vandaag dompelen ons aan het begin van deze Advent niet onder in lieve verwachtingsvolle woorden over de geboorte van een kind. De woorden van de drie lezingen zetten ons op scherp, ze alarmeren ons, zodat we weten wat ons te doen staat, wie we kunnen zijn, zodat we er klaar voor zijn als de christus onder ons komt wonen.

"Wees op je hoede, wees waakzaam". We waren al ingeslapen. "wat gebeurt er?' Wat hebben we niet gezien? vroeg ik me af na 7 oktober in Israël en Gaza. Hoe eenvoudig waren onze politieke standpunten geweest over voor of tegen Israel? Hoe diep was de haat geworteld?
En de afgelopen weken. Zat of stond ik te slapen en was ik onbewust en ongeweten over wat Nederland motiveert om op de ene of andere partij te stemmen. Wat speelt zich af in de harten van mensen, loop ik zo te slapen dat het onzichtbaar is? Houd ik bepaalde delen van de wereld zo op afstand? Ben ik zo opgesloten in mijn eigen milieu? Heb ik inmiddels mijn eigen algoritme in mijn sociale zeef? Waarom toch, zijn de sociale werelden zo gescheiden, dat ik me geen voorstelling meer kan maken van armoede in Nederland. Wat gebeurt er? Ben ik wakker of slaap ik?

Waarom, zo lezen we de profeet Jesaja in de eerste lezing, waarom Heer liet Gij ons van uw wegen afdwalen zodat ons hart verstokt werd en U niet meer vreesde? Scheur toch de hemel open en daal af en de bergen zullen beven voor uw aanblik. Kom toch, Kom.

Wees op je hoede, wees waakzaam! De woorden doen je om je heen kijken. Ze plaatsen ons in een omgeving. Waar, waar is het verhaal, vanuit welke kant mag ik het verwachten?
Waakzaamheid en behoedzaamheid, ze rechten je rug. Het zijn woorden die het hele leven dragen: het zijn woorden van hoofd, van emotie, en zeker van het lichaam.
Dat maakt ze interessant, als houding. Waakzaamheid en alertheid liggen opgeslagen in het lichaam. We hebben het zo geleerd. Ze zijn een houding, een praktijk. Ze komen in actie als er iets op het spel staat.

Woorden van het lichaam zijn interessant uit de mond van Jezus, die lichaam is geworden, zal worden. Die onder ons woont. Niet als een vervliegende geest, maar als een lichaam dat zich geeft. Een lichaam dat geboren wordt , een belichaamde Godsmens die zich beweegt onder ons, die in gevaarlijke kringen stapt, met vijandige mensen eet, algoritmen van zijn tijd verpulvert, lichamen aanraakt en heelt. Hij weet wat hij zegt, als hij oproept tot waakzaamheid. Hij weet wat er op het spel staat.

Hij kent zijn wegen, hij weet hoe het koninkrijk voor te bereiden. En dan zegt hij, op vraag hoe het koninkrijk in vervulling zal gaan: wees waakzaam, wees op je hoede. Blijf wakker! Geest en lichaam moeten erbij blijven. Wakker blijven, waakzaamheid.

Ik moet het oefenen, waakzaamheid.
niet het bewaken van mijn bezittingen
het vasthouden wat ik heb, of denk of ben,
niet die waakzaamheid

Maar opmerkzaamheid, misschien
Niet voorbij te lopen als ik iemand ontwaar die aarzelend een weg zoekt.
ik heb geen tijd, laat iemand anders maar helpen.
ik laat mensen zonder geld en goed staan,
zij moeten maar voor zichzelf zorgen

Ik zoek een veilig huis, zegt zij.
Ik verwijs naar de maatschappelijke werkster.
Ik laat de verbijstering niet toe.
Weet niet wat te zeggen en negeer.
word niet gealarmeerd en denk: tja, die dingen gebeuren.

Ik loop waakzaam door de straten in de stad,
heb me laten zeggen dat deze buurt niet veilig is.
(terwijl er toch echte mensen wonen)

Ik kijk om me heen
en zie de beelden van mensen, zie winkels, straatvuil.
(en vergeet de mensen die er elke dag leven)

Ik mopper op het weer,
kijk reikhalzend naar oplossingen voor de klimaatcrisis
die anderen brengen.
vergeet behoedzaam te zijn voor de schepping

Ik heb mijn mening klaar.
ik kwam tevreden uit het stembureau.
Ik heb de goede mening van gerechtigheid.

ik laat me niet onderbreken.
ik ben op weg in mijn leven, er is geen omweg.

En ongemerkt is de Mensenzoon binnengeslopen
Ik leefde mijn ongestoorde rustige leven vol goede doelen
Ik had Hem niet gezien
de God onder ons.
Ik moet het oefenen, waakzaamheid.

waakzaamheid, behoedzaamheid. Wakker blijven.
Er staat iets op het spel. We leven in een tijd dat er iets op het spel staat. (altijd) De wereld van God en van de mensen. Zoals Paulus oproept in de Filippenzenbrief die we vandaag lezen. Paulus schrijft vanuit gevangenschap. Hij weet niet of hij vrij komt, of hij levend vrij komt. Maar hij roept zijn medechristenen op, hij bidt ze toe: dat jullie liefde steeds rijker wordt aan inzicht en fijngevoeligheid, zodat jullie weten waar het echt op aankomt.

Zodat wij weten waar het echt op aankomt.

Want ja, we leven in verwachting. Dat geloven we. We leggen ons niet neer bij de wereld zo zij is. Het koninkrijk hangt niet van ons af, het komt.

We leven niet in de naïeve verwachting, van het onbeschreven blad van een pasgeboren kind, maar we bevinden ons misschien, net als Paulus, figuurlijk in gevangenschap, en zoeken naar waar het echt op aankomt, als de Christus komt.

We leggen ons niet neer bij een ingedut leven
we hebben het vermogen om kritisch te kijken
en de zelfgenoegzaamheid naast ons neer te leggen
we wekken onze woorden, onze harten, onze lichamen.
we openen ons hart, en wachten en kijken en behoeden

Want Hij zal komen, de Christus. Hij zal onder ons wonen, als mens. Ge-ïncarneerd. In vlees geworden. De vraag is of we hem zien. of we wakker genoeg zijn. Of onze harten niet slapen, of verstokt zijn. Of we willen bewegen naar elkaar toe, in de werelden die we niet kennen. Of, als de hemel openscheurt wij degenen zullen zijn die Hem zien, daar, tussen ons.

Dan, zo zegt Paulus vanuit zijn gevangenschap , zullen jullie op de dag van Christus ongerept en onberispelijk zijn, vol van de vrucht van de gerechtigheid, die komt van Jezus Christus, tot eer en lof van God. Amen.

Trees Versteegen, post@treesversteegen.nl